

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت جهاد کشاورزی
سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۱۰/۸ به پیشنهاد شماره ۲۰۴۵۱-۱ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد ماده (۲۸) قانون شکار و صید - مصوب ۱۳۴۶ - و اصلاحات بعدی آن، آیین نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی قانون شکار و صید

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

۲- جانوران وحشی: جانورانی که منشأ طبیعی داشته و ذاتاً به صورت وحشی در طبیعت زندگی و تولید مثل می کنند: جانوران وحشی موضوع این آیین نامه اعم از پستانداران، پرندگان، خزندگان و دوزیستان، بی مهرگان و آبزیان می باشند.

۳- جانوران وحشی بومی: جانوران وحشی که در طبیعت ایران زندگی می کنند. جانوران وحشی در اسارت نیز مشمول این تعریف می باشند.

۴- جانوران وحشی غیربومی: جانوران وحشی که بومی ایران نبوده و به هر ترتیب از خارج به کشور وارد شده یا می شوند.

۵- جانوران وحشی در معرض خطر انقراض: جانوران وحشی که به دلیل جمعیت کم یا قرار گرفتن در شرایط زیستی بحرانی و یا تهدیدات ناشی از فعالیت های انسانی و تخریب زیستگاه یا تغییرات محیطی و زیست بومی و مانند آنها در معرض خطر نابودی قرار دارند.

۶- جانوران وحشی حمایت شده و حفاظت شده: جانوران وحشی که با عوامل تهدیدکننده طبیعی و انسانی یا تخریب زیستگاه با کاهش جمعیت مواجه بوده و چنانچه مورد حمایت و حفاظت ویژه قرار نگیرند، در معرض خطر انقراض خواهند بود.

جمهوری اسلامی ایران

ریس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۷- جانوران وحشی عادی: جانوران وحشی که از لحاظ وضعیت زیستی و جمعیتی شرایط مناسبی داشته و در معرض خطر انقراض نیستند.

۸- جانوران وحشی زیانکار و آسیب‌رسان: جانوران وحشی که به دلیل افزایش تراز جمعیت سرزمینی مورد تأیید سازمان، موجب ورود خسارت به انسان یا مزارع، باغات و دام و یا سایر گونه‌های جانوری و گیاهی می‌شوند.

۹- قرق اختصاصی: محدوده‌ای از جنگل، مرتع، آب (به جز محدوده‌های مقرر در ماده (۲۹) قانون شکار و صید - مصوب ۱۳۴۶ - با اصلاحات بعدی آن) و آب‌بندان، کوهستان و زمین‌های بایر یا دایر که پروانه شکار و صید در آن با رعایت حقوق اشخاص و مقررات مربوط به حفظ و تکثیر و بهره‌برداری از جانوران قابل شکار و صید، پس از هماهنگی با مقامات صلاحیت‌دار وزارت جهاد کشاورزی از طرف سازمان برای مدت معین به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می‌گردد.

تبصره - ایجاد قرق اختصاصی در مناطق چهارگانه موضوع بند (الف) ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست - مصوب ۱۳۵۳ - با اصلاحات بعدی آن، ممنوع است.

۱۰- شکار: تعقیب یا تیراندازی یا هر عمل دیگری که منجر به زنده‌گیری یا زخمی شدن یا کشتن جانوران وحشی موضوع این آیین‌نامه (به استثنای آبزبان) شود.

۱۱- صید: کشتن یا گرفتن آبزبان به هر کیفیت و وسیله و طریق یا تیراندازی به آنها

۱۲- شکارگاه اختصاصی: محدوده‌ای محصور که جانوران وحشی در آن تکثیر می‌شوند یا جانوران وحشی که در اسارت تکثیر شده‌اند، به منظور شکار در آنجا رهاسازی می‌گردند.

تبصره - مرجع تشخیص مصادیق بندهای این ماده شورای عالی حفاظت محیط زیست می‌باشد.

ماده ۲- سازمان موظف است شرایط و مقررات شکار و صید را که هر ساله توسط شورای عالی حفاظت محیط زیست تعیین و ابلاغ می‌گردد، اجرا کند.

ماده ۳- پروانه‌های شکار و صید مذکور در قانون شکار و صید به صورت پروانه‌های عادی، ویژه و انتفاعی صادر می‌گردند.

ماده ۴- پروانه‌های عادی بر حسب درخواست به متقاضیان شکار جانوران وحشی قابل شکار یا صید برای یک یا چند دسته یا مجموع آنها صادر می‌گردد و برای مواردی است که مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های پنج‌گانه زیر نباشد:

۱- محدودیت و ممنوعیت زمانی (فصول، روزها و ساعات)

۲- محدودیت و ممنوعیت مکانی (پارک‌های ملی، مناطق حفاظت شده، پناهگاه‌های حیات وحش،

اثر طبیعی ملی، قرق‌های اختصاصی و مناطق شکار ممنوع)

۳- محدودیت و ممنوعیت نوعی (جانوران در معرض خطر انقراض و حمایت شده و حفاظت شده)

۴- محدودیت و ممنوعیت طریقی (انواع اسلحه و مهمات و روش‌ها و ابزار)

جمهوری اسلامی ایران

ریس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۵- محدودیت و ممنوعیت اعلامی از سوی سازمان دامپزشکی کشور راجع به شیوع بیماری‌ها در جانوران وحشی که قابل انتقال به انسان است.

ماده ۵- سازمان مکلف است محدوده‌هایی از جنگل، مرتع، آب، آب‌بندان، کوهستان و زمین‌های بایر یا دایر (به غیر از مناطق چهارگانه تحت مدیریت خود) را که قصد صدور پروانه شکار و صید در آن محدوده‌ها را دارد با موافقت شورای عالی حفاظت محیط زیست تعیین و از طریق روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران به اطلاع عموم برساند.

ماده ۶- پروانه‌های ویژه برای شکار و صید در مناطق حفاظت شده، پناهگاه‌های حیات وحش، قرق‌های اختصاصی و همچنین شکار و صید جانوران حمایت شده و حفاظت شده صادر می‌گردند.

تبصره - حقوق و تکالیف دارندگان پروانه قرق‌های اختصاصی توسط شورای عالی محیط زیست تعیین می‌شود.

ماده ۷- پروانه‌های انتفاعی حسب مورد برای شکار و صید جانوران وحشی قابل شکار و صید که جنبه حرفه‌ای یا کسب یا تجارت داشته باشد و همچنین برای خرید و فروش، عرضه، نگهداری، صادرات، واردات، صادرات مجدد، تکثیر و پرورش جانوران وحشی قابل شکار و صید اعم از زنده یا مرده یا اجزای آنها صادر می‌شود.

ماده ۸- خرید و فروش، آکنده‌سازی (تاکسیدرمی)، عرضه، نگهداری، حمل، صادرات، واردات و صادرات مجدد کلیه جانوران وحشی (اعم از بومی و غیربومی) زنده و کشته و اجزای آنها و جانوران وحشی آکنده‌سازی (تاکسیدرمی) شده بدون تحصیل پروانه از سازمان ممنوع است و متخلفین علاوه بر جبران ضرر و زیان وارده مشمول مجازات‌های موضوع ماده (۱۰) قانون شکار و صید - مصوب ۱۳۴۶ - با اصلاحات بعدی آن می‌شوند.

ماده ۹- تکثیر یا پرورش یا رهاسازی جانوران وحشی به استثنای آبزیان و همچنین ایجاد شکارگاه بدون اخذ پروانه از سازمان ممنوع است.

تبصره ۱- پروانه تکثیر و پرورش جانوران وحشی با توجه به شرایط زیر صادر می‌گردد:

۱- محل تأسیسات تکثیر و پرورش به تشخیص سازمان نباید محل بهداشت، آسایش و ایمنی عمومی یا موجب وارد شدن خسارت به جنگل‌ها و مراتع و آلوده شدن آب‌های عمومی و همچنین ایجاد خطر بیماری یا تضعیف نژاد برای جانوران قابل شکار و صید باشد.

۲- طرح عملیات و نقشه ساختمان‌ها باید مورد تأیید سازمان باشد.

تبصره ۲- سایر ضوابط مربوط به این قبیل فعالیت‌ها توسط سازمان تعیین و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۰- دارندگان پروانه تکثیر و پرورش باید اصول بهداشت و آسایش و ایمنی عمومی و عدم آلودگی آنها و موارد مندرج در این آئین‌نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط را رعایت کنند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۱- سازمان از صدور پروانه تکثیر و پرورش جانوران وحشی که موجب تضعیف نژاد یا ایجاد خطر برای جانوران قابل شکار و صید کشور گردد خودداری خواهد نمود.

ماده ۱۲- رهاسازی جانوران وحشی تکثیر شده با هماهنگی سازمان صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۳- ترخیص جانوران وحشی زنده و مرده و اجزای آنها و تخم پرندگان و خزندگان و دوزیستان وحشی از گمرک جمهوری اسلامی ایران موقوف به موافقت مقامات صلاحیت دار دامپزشکی مبدأ صدور، موافقت سازمان دامپزشکی کشور مبنی بر بهداشتی بودن آنها و همچنین مجوز سازمان است؛ به استثنای مواردی که در صلاحیت سایر مراجع صلاحیت دار قانونی می باشد.

ماده ۱۴- واردات، صادرات و صادرات مجدد گونه های ضمیمه کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های گیاهی و جانوری در معرض خطر انقراض (CITES) مستلزم رعایت مقررات این کنوانسیون و حسب مورد اخذ مجوزهای مربوط از مراجع قانونی مرتبط می باشد. گونه های جانوری و گیاهی ضمیمه کنوانسیون مذکور و اجزای آنها یا وسایل و ابزار و تجهیزات و ترکیبات و مانند آنها که از اجزای آنها ساخته یا تولید و بر خلاف مقررات کنوانسیون به کشور وارد گردند، توقیف و برابر مقررات کنوانسیون با آنها رفتار خواهد شد.

ماده ۱۵- سازمان مکلف است قبل از صدور، تمدید یا تجدید دفترچه های شناسایی شکارچیان نسبت به برگزاری دوره های آموزشی قوانین و مقررات شکار و صید اقدام و گواهی آموزشی مربوط را صادر نماید.

ماده ۱۶- مقامات مسئول در صورتی مبادرت به صدور یا تمدید اعتبار پروانه های حمل اسلحه شکاری می نمایند که متقاضی طبق مقررات شکار دارای پروانه معتبر شکار باشد.

تبصره - پروانه های حمل سلاح شکاری که به موجب قوانین و مقررات خاص صادر می شود، از شمول این حکم مستثنا می باشد.

ماده ۱۷- صدور پروانه حمل و نگهداری سلاح شکاری برای افراد دارای سابقه کیفری مؤثر و افراد فاقد گواهی آموزشی موضوع ماده (۱۵) این آیین نامه ممنوع است.

ماده ۱۸- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر دستگاه های سازنده و تولیدکننده و واردکننده اسلحه و مهمات شکاری موظفند در راستای حمایت از تنوع زیستی کشور، در برنامه ریزی های سالانه خود برای تولید و واردات اسلحه و مهمات شکاری برای مصرف داخلی، نظر سازمان را اخذ نمایند.

ماده ۱۹- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر مقامات صلاحیت دار به تقاضای سازمان، پروانه حمل اسلحه کسانی را که برخلاف مقررات شکار عمل نمایند لغو خواهد نمود.

ماده ۲۰- وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکت های دولتی در مواقعی که اجرای طرح (پروژه) ها و اقدامات مرتبط با وظایف آنها از لحاظ حفظ نسل جانوران وحشی در معرض خطر تهدید و زیستگاه های آنها زیان آور بوده و خطر انقراض یا کاهش جمعیت حیات وحش را در پی داشته باشد، تدابیر لازم را مطابق نظر

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

سازمان برای اصلاح و تجدیدنظر در طرح (پروژه) ها به نحوی که باعث کاهش خطرات و حفظ نسل جانوران وحشی شود، به عمل خواهند آورد.

ماده ۲۱- وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکت های دولتی باید در مواردی که سازمان تشخیص دهد طرح های مربوط به سدسازی، آبراه (کانال) سازی، تغییر و انحراف مسیر رودخانه ها، ساختمان پل ها، قطع جنگل، اجاره مراتع دولتی، دفع آفات و سایر موارد مشابه که از لحاظ حفظ نسل جانوران وحشی زیان آور است، نظر سازمان را مورد توجه قرار دهند.

ماده ۲۲- آیین نامه اجرایی قانون شکار و صید موضوع تصویب نامه شماره ۷/۷۶۴۰ مورخ ۱۳۴۶/۱۰/۱۳ و اصلاحات بعدی آن لغو می شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدای کشور، سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.